

Η Δεσπόζουσα συγχορδία

V7

- Μια Δεσπόζουσα μεθ' 7ης είναι πάντα συγχορδία **ΜΕΙΖΩΝ με 7η μικρή**.

- Μια συγχορδία **ΜΕΙΖΩΝ με 7η μικρή** είναι πάντα **Δεσπόζουσα** και μόνο αυτό. (Λειτουργεί δηλαδή ως V για μια συγχορδία ή κλίμακα που απέχει ένα διάστημα 4ης καθαρό απ' αυτήν).

Δύο ομώνυμες κλίμακες (π.χ. D0+, D0-) έχουν κοινή δεσπόζουσα μεθ' 7ης. Μόνο η 9η διαφέρει – 9η Μεγάλη στο Μείζονα, 9η μικρή στον Ελάσσονα

Λειτουργία Δεσπόζουσας έχει και η **VII βαθμίδα**, με 7η ή χωρίς, η οποία και στους δύο τρόπους είναι πάντα ελαττωμένη. Γι' αυτό το λόγο ονομάζεται και Δεσπόζουσα χωρίς θεμέλιο.

Άρα, Δεσπόζουσες μπορεί να θεωρηθούν και συγχορδίες ελαττωμένες με 7η μικρή ή ελαττωμένη (Ντιμινουίτες)

Όλες οι παραπάνω συγχορδίες λοιπόν, μπορεί να εμφανιστούν και με όλες τις τροποποιήσεις που υπόκεινται μια Δεσπόζουσα (Βάρυνση ή όξυνση της 5ης της, κλπ)

Λύσεις μιας Δεσπόζουσας:

Με δεδομένο ότι μια Δεσπόζουσα είναι κοινή στους ομώνυμους τρόπους, οι μόνες λύσεις που μπορεί να υπάρξουν είναι:

- 1) Σε I του μείζονα
- 2) Σε I του ελάσσονα
- 3) Σε VI του μείζονα
- 4) Σε VI του ελάσσονα
- 5) Σε άλλη Δεσπόζουσα (σε απόσταση 4ης καθαρής)

Παρενθετικές Δεσπόζουσες – Τονικοποίηση

Κάθε συγχορδία μιας Τονικότητας, με την προϋπόθεση να είναι Μείζονα ή Ελάσσονα, μπορεί να "ισχυροποιηθεί", εάν πριν απ' αυτή, τοποθετήσουμε τη Δεσπόζουσα της. (Μείζονα συγχορδία με 7η μικρή ή οποιαδήποτε άλλη μορφή Δεσπόζουσας)

Η διαδικασία αυτή ονομάζεται **Τονικοποίηση**.

Θεωρούμε δηλαδή την οποιαδήποτε συγχορδία σαν μια "στιγμιαία τονική".

Τοποθετώντας πριν τη Δεσπόζουσα της, την ισχυροποιούμε και υλοποιούμε την πλέον ισχυρή σύνδεση, αυτή που πραγματικά κυριαρχεί σε όλη την Τονική Μουσική, την σχέση V – I.

Η Δεσπόζουσα αυτή ονομάζεται **Παρενθετική ή Τεχνητή Δεσπόζουσα**.

Με αυτόν τον τρόπο, η κάθε συγχορδία της αρχικής κλίμακας είναι σαν να προαναγγέλεται από την προηγούμενή της δεσπόζουσα κι έτσι η σύνδεση να προσλαμβάνεται από τον ακροατή ως αναμενόμενη, πιο οικεία.

Η έλευση αυτών των "μικρών τονικών", ωστόσο, δεν αποδυναμώνει την ισχύ της αρχικής τονικής που, εξακολουθεί να μας ακούγεται η πιο σημαντική. Με άλλα λόγια, αισθανόμαστε πως τα "αρμονικά γεγονότα" των τονικοποιήσεων συνεχίζουν να υπηρετούν την αρχική τονική. Όσο κι αν μας απομακρύνουν απ' αυτήν, εμείς εξακολουθούμε να την ... "βλέπουμε".

Παρενθετικές Δεσπόζουσες – Εναλλακτικές λύσεις

Εκτός από τη θεμελιακή σχέση V – I είναι γνωστό πως μια Δεσπόζουσα είναι δυνατόν να λυθεί, τόσο στην VI του μείζονα τρόπου, όσο και στην VI του ελάσσονα τρόπου.

Δηλαδή, μια Δεσπόζουσα μπορεί να λυθεί κατ' αυτά τα πρότυπα:

- 1) Σε μια συγχορδία ελάσσονα (ένα Τόνο πάνω) – ΜΕΙΖΟΝΑΣ ΤΡΟΠΟΣ
- 2) Σε μια συγχορδία μείζονα (ένα Ημιτόνιο πάνω) – ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ ΤΡΟΠΟΣ

Μπορούμε, με αυτή τη λογική, να χρησιμοποιήσουμε μια Παρενθετική Δεσπόζουσα μιας συγχορδίας και αντί να τη λύσουμε σε αυτήν, να τη λύσουμε στην VI της.

Η Δεσπόζουσα μεθ' 7ης ως IV αλλοιωμένη (Γερμανική)

Μια ακόμα δυνατότητα λύσης μιας Δεσπόζουσας, που χρησιμοποιήθηκε πάρα πολύ τη Ρομαντική Περίοδο, είναι αυτή που προκύπτει εάν διαβάσουμε την 7η μικρή εναρμόνια ως 6η Αυξημένη.

Η Δεσπόζουσα αυτόματα μετατρέπεται σε συγχορδία 6ης Αυξημένης (IV αλλοιωμένη στον ελάσσονα - Γερμανική) μιας κλίμακας που η τονικής της είναι η 3η - μέση της Δεσπόζουσας.

Δηλαδή:

Κάθε Δεσπόζουσα μεθ' 7ης είναι και IV αλλοιωμένη (Συγχορδία 6ης Αυξημένης - Γερμανική) μιας ελάσσονας κλίμακας και το αντίθετο.

Η 7η της Δεσπόζουσας γίνεται αλλοιωμένος φθόγγος και το αντίθετο επίσης.

Από τη στιγμή που θα συμβεί αυτό, η λύση ακολουθεί τους κανόνες της συγχορδίας 6ης Αυξημένης - Γερμανικής.

Εξαιρετικά μεγάλο ενδιαφέρον έχει και η διαπίστωση πως κάθε IV αλλοιωμένη (Γερμανική) μιας κλίμακας είναι και Δεσπόζουσα της Ναπολιτάνικης αυτής της κλίμακας.

Αυτό μας παρέχει τη δυνατότητα να "γεφυρώσουμε" Τονικότητες μη συγγενείς με την αρχική μας, που απέχουν μεταξύ τους ημιτόνιο (π.χ. Μέσω της Vης της DO μπορούμε να μεταβούμε στην V της SI) δημιουργώντας έτσι πολύ ενδιαφέροντα αρμονικά αποτελέσματα, διευρύνοντας εκφραστικά τις επιλογές μας.

- 1) Από DO + σε SI - (2 οπλισμοί διαφορά)
- 2) Από DO + σε SI + (5 οπλισμοί διαφορά)
- 3) Από DO - σε SI - (6 οπλισμοί διαφορά)
- 4) Από DO - σε SI + (9 οπλισμοί διαφορά)

Η συγχορδία 6ης Αυξημένης (IV αλλοιωμένη - Γερμανική), μπορεί να ερμηνευτεί και ως Διπλή Δεσπόζουσα (Παρενθετική της Vης), χωρίς θεμέλιο και με βαρυμένη την 5η της.

Σημειώσεις για τη Δεσπόζουσα - Δημήτρης Ανδρώνης

Αρίθμηση Συγχορδιών				
ΣΥΓΧΟΡΔΙΕΣ	Ευθεία Κατάσταση	A' Αναστροφή	B' Αναστροφή	Γ' Αναστροφή
ΤΡΙΦΩΝΕΣ ΣΥΓΧΟΡΔΙΕΣ	5 ή 5 3	6 ή 6 3	6 4	
ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑ με 7η	7 +	6 5	+6 ή +6 4 3	6 ή +4 ή 2 +4 2
ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ με 7η	7	6 5	6 ή 4 4 3 3	6 ή 2 4 2
ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑ με 9η	9 7 +	7 6 5		10 +4 2
ΕΛΑΤ.	5	+6 3	6 +4	
ΕΛΑΤ με 7η μικρή	7 5	+6 5	6 +4 3	6 ή 2 4 2
DIM.	7	+6 5	+4 3	2